

Sygn. akt II C 1240/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.O. Sylwia Łopaczewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Nowakowska - Birke

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa J. A.

przeciwko D. M.

o zapłatę kwoty 150.000 zł.

oddala powództwo

Sygn. akt II C 1240/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 7 maja 2013r. J. A. domagała się od pozwanej D. M. zasądzenia:

- kwoty 25.000 zł zadośćuczynienia
- kwoty 25.000 zł odszkodowania
- kwoty 100.000 zł na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.

Na uzasadnienie żądania powódka podała, że sprawa dotyczy lat 2007 – 2013, kiedy to jej zdaniem doszło do „nadużycia kredytu zaufania społecznego wykorzystywania, sądów i urzędów do bezprawia, ignorowania prawa i naruszania zasad współżycia społecznego i praw człowieka, faraonizmu sądów, upodlenia zza stołu sędziowskiego, upadku i apokalipsy sprawiedliwości, wyciągania do niezamożnych obywateli pięści nienawiści i agresji” itd. Pozwanej powódka zarzuciła, niedopełnienie obowiązków w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Radziejowie w sprawie Ds. 438/08 i współpracę z przestępcami na szkodę obywatela, w celu spreparowania postępowania w sprawie i ukrywania dowodów przestępstwa, skutkujących umorzeniem.

(pozew k. 3- 26, żądanie wyłączono do osobnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawy zawisłej przed tut. Sądem o sygn. akt II C 605/13)

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2013 roku Sąd zwolnił powódkę w całości od kosztów sądowych w niniejszej sprawie.

(odpis postanowienia k. 57)

Pozwana, w odpowiedzi na pozew z dnia 3 lutego 2014r., nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazała, że wykonując czynności prokuratora Prokuratury Rejonowej w Radziejowie, w sprawie Ds.

438/08 działała w ramach przyznanych jej uprawnień na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1985r. o prokuraturze oraz w oparciu o przepisy k.p.k., toteż nie jest osobą legitymowaną biernie w niniejszym procesie, bowiem w myśl art. 417 par.1 k.p.c., za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

(pismo k. 83-84)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Pozwana, będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej w Radziejowie, podejmowała czynności w postępowaniu o sygn. akt Ds. 438/08, wszczętym na skutek zawiadomienia J. A. z dnia 24 czerwca 2008r., z którego wynikało, że na skutek nieprawidłowego prowadzenia postępowań sądowych, została ona pozbawiona prawa do renty i emerytury.

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2008r., wydanym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Radziejowie D. M., śledztwo w sprawie zaistniałego w okresie od września 2000r. do września 2001r. w T. przekroczenia uprawnień przez sędziów Sądu Okręgowego w Toruniu podczas rozpoznania sprawy V K 7241/00 poprzez podrobienie i przerobienie dokumentów procesowych w postaci protokołów rozpraw oraz postanowień a także poświadczenia nieprawdy w tych dokumentach, tj. o czyn z art. 231 par.1 k.k. w zw. z art. 270 par.1 k.k. i w zw. z art. 271 par.1 k.k. w zw. z art. 11 par.2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., zostało umorzone wobec konsumpcji skargi publicznej (art. 17 par.1 pkt 11 k.p.k.); śledztwo w sprawie niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień w okresie od 1997r. do 9 września 2008r. przez sędziów Sądu Okręgowego w Toruniu i we Włocławku, podczas rozpoznawania spraw o sygn. V K 3042/97, IV K 730/08, IV 925/07, IVK K 679/07, poprzez niewłaściwe i stronnicze rozpoznanie postępowań polegające m.in. na odmowie przyznania żądanych świadczeń rentowych i emerytalnych i wydawanie orzeczeń w oparciu o nierzetelne dokumentacje medyczne, ograniczenie i udaremnienie wypowiedzi, poświadczenie nieprawdy w protokołach rozpraw, tj. o czyn z art. 231 par.1 k.k. w zb. z art. 271 par.1 k.k. i w zw. z art. 11 par.2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., zostało umorzone wobec ustalenia, że czynu nie popełniono (art. 17 par.1 pkt 1 k.p.k.); śledztwo w sprawie usunięcia z akt w okresie od bliżej nieustalonego dnia do 22 lipca 2003r. do sierpnia 2007r. we W. pisma z dnia 21 lipca 2003r. zawierającego wnioski o rentę J. A., tj. o czyn z art. 276 k.k., zostało umorzone, wobec ustalenia, że czynu nie popełniono.

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2009r. w sprawie II Kp 325/09 Sąd Rejonowy w Płocku, na skutek zażalenia J. A. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Radziejowie z dnia 31 grudnia 2008r. w sprawie Ds. 438/09, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie)

(załączone akta Prokuratury Rejonowej w Radziejowie o sygn. akt Ds. 438/08)

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że powództwo podlegało oddaleniu w całości, jako bezzasadne.

Brak jakichkolwiek podstaw do domagania się od pozwanej świadczeń przewidzianych jako środek ochrony dóbr osobistych, których naruszenia powódka upatruje w podejmowaniu czynności w toku śledztwa w sprawie Ds. 438/09 Prokuratury Rejonowej w Radziejowie, w szczególności w wydaniu postanowienia u jego umorzeniu, nawet jeśli orzeczenie to nie jest dla strony satysfakcjonujące. Powódka nie wykazała także, aby po stronie pozwanej zachodziły okoliczności tego typu, które mogłyby skutkować jej osobistą odpowiedzialnością, jako osoby fizycznej.

Wszystkie działania pozwanej były zgodne z prawem. Zarzuty powódki niedopełnienia przez pozwaną obowiązków w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Radziejowie w sprawie Ds. 438/08 i „współpracy z przestępcami na szkodę obywatela, w celu spreparowania postępowania w sprawie i ukrywania dowodów przestępstwa”, skutkujących umorzeniem, pozostają gołosłowne i jako takie bezpodstawne.

Dodać należy, że powódka nie tylko nie udowodniła swoich twierdzeń, ale również wskazała jakie dobra osobiste i w jaki sposób zostały naruszone, na czym polega szkoda powódki i rozmiar tej szkody.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ta zasada materialno - prawna znajduje odzwierciedlenie w przepisie procesowym art. 232 k.p.c., który z kolei stanowi, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Są to naczelnne zasady postępowania dowodowego, które zawsze w postępowaniu sądowym obciążają stronę, która z danego faktu wywodzi dla siebie określone skutki prawne.

W przepisie art. 6 k.c. chodzi o fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc fakty prawotwórcze, czyli wykazujące istnienie prawa oraz fakty niweczące lub tamujące prawo. O tym co każda ze stron stosunku cywilnoprawnego ma udowodnić w sporze toczącym się przed sądem decydują przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego.

Uwzględniając treść art. 6 k.c. stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie.

W sprawie o odszkodowanie ciężar dowodu i rozkład ciężaru zależą od tego co było przyczyną powstania szkody, czyli jaka jest podstawa materialnej odpowiedzialności pozwanego. W szczególności jeżeli szkoda powstała poza stosunkiem zobowiązaniowym łączącym strony, a więc pozwany ponosi odpowiedzialność na podstawie przepisów k.c. o czynach niedozwolonych, na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej sprawy.

Należy natomiast podzielić zarzut pozwanej braku legitymacji procesowej biernej w sprawie o naruszenie dóbr osobistych przy wykonywaniu czynności przez funkcjonariusza publicznego, która przysługuje Skarbowi Państwa.

Podstawę odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, stanowi bowiem art. 417 k.c.

Norma ta należy do grupy przepisów regulujących kompleksowo kwestie odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej, a szerzej podmiotów wykonujących władzę publiczną. Inaczej mówiąc z treści przepisu wynika swoistego rodzaju definicja deliktu publicznego. Aktualne brzmienie temu przepisowi nadała ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162/04 poz.1692), która weszła w życie z dniem 1 września 2004 r.

Powołany przepis przyjmuje, że jedynymi przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa są: wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem oraz powstała z tego powodu szkoda. Również na gruncie art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2004 roku należało przyjmować, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonej mu czynności jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka, to jest jedynymi jej przesłankami są szkoda oraz niezgodne z prawem działanie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonej mu czynności.

Takie rozumienie przepisu art. 417 k.c., wyłączające jako podstawę odpowiedzialności winę funkcjonariusza, przyjął bowiem Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu interpretacyjnym – wyroku z dnia 4 grudnia 2001 roku Sk 18/00, stwierdzając że jedynie taka interpretacja powyższego przepisu pozwala na uznanie go za zgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Stanowisko powyższe nie budzi żadnych wątpliwości zarówno w literaturze jak i w orzecznictwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 roku I CKN 581/99, OSNC 2002 nr 10 poz. 128 oraz G. Beniek w Komentarz do Kodeksu Cywilnego, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2003, komentarz do art. 417).

Reasumując należy stwierdzić, że na gruncie art. 417 k.c. należy przyjmować, że odpowiedzialność Skarbu Państwa ma miejsce wówczas, gdy wykonującemu władzę publiczną - bez względu na sposób i formę działania - można postawić

zarzut działania z naruszeniem prawa. Przepis powyższy dotyczy wszelkich czynności (działania i zaniechania) związanych z wykonywaniem imperium, a więc zarówno czynności faktycznych, jak i indywidualnych rozstrzygnięć podejmowanych przy zachowaniu określonej procedury.

Nie ulega wątpliwości, iż do sfery imperium państwa należy podejmowanie czynności w toku śledztwa prowadzonego i nadzorowanego przez prokuratora

W powołanym wyżej wyroku z dnia 4 grudnia 2001 roku wyjaśniając pojęcie „niezgodne z prawem” użyte w art. 77 ust. 1 Konstytucji, Trybunał Konstytucyjny skłania się ku ścisłemu ujmowaniu tego pojęcia, rozumiejąc je jako „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej”.

Chodzi tu zatem o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami, a także dorobkiem prawnym Wspólnoty Europejskiej i prawem stanowionym przez Unię Europejską.

Drugą przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej na gruncie art. 417 k.c. jest szeroko rozumiana szkoda, to jest każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach danego podmiotu, zarówno o charakterze majątkowym jak i niemajątkowym.

Odpowiedzialność na podstawie art. 417 § 1 k.c. uwarunkowana jest zatem zaistnieniem szkody i związku przyczynowego pomiędzy nią, a niezgodnym z prawem działaniem funkcjonariusza i spoczywa na Skarbie Państwa. Istnienie związku przyczynowego oceniać należy na zasadach wynikających z art. 361 § 1 k.c. Oznacza to, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej.

W rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, aby spełnione zostały przytoczone powyżej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Działania funkcjonariusza państwowego w osobie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Radziejowie D. M. podejmowane w toku śledztwa, były zgodne z prawem.

Podkreślić również należy, iż wykonywanie przez funkcjonariusza swoich ustawowych zadań nie może samo przez się oznaczać bezprawności jego działania.

W realiach rozpoznawanej sprawy zapadające decyzje i podejmowane czynności miały swoje uzasadnienie faktyczne i prawne, a uprawnienie do ich podejmowania wprost wynikały z przepisów obowiązującej procedury. Tego rodzaju zachowanie się organów procesowych nie może być więc analizowane w kategoriach działań bezprawnych, skoro organy te realizowały swoje uprawnienia, jak i obowiązki, w żaden sposób nie wykraczając poza zakres swoich kompetencji. Ponadto zastosowanie ma cały tryb kontroli instancyjnej. Powódka zaś korzystała ze wszelkich dostępnych instrumentów prawnych, składając zażalenie na postanowienie w przedmiocie umorzenia śledztwa w sprawie Ds. 438/08 do Sądu Rejonowego w Płocku. Kontroli podlegała zarówno sama prawidłowość postanowienia, pod kątem istnienia przesłanek merytorycznych, jak również jego strona formalno – proceduralna. Sąd doszedł do przekonania, że wydane postanowienie było słuszne i nie zawierało błędów, co znalazło swoje odzwierciedlenie w podtrzymaniu wcześniejszego rozstrzygnięcia Prokuratury.

W konkluzji biorąc wszystko powyższe pod uwagę czynności i decyzje procesowe podejmowane przez funkcjonariusza Prokuratury Rejonowej w Radziejowie w osobie pozwanej, w toku śledztwo prowadzonego w sprawie Ds. 438/08 na skutek zawiadomienia powódki, były uprawnione, gdyż uzasadnione wynikami prowadzonego postępowania i poczynionych w jego toku ustaleń faktycznych. Prowadzenie zaś przez organy władzy publicznej postępowania w ramach określonej przez ustawodawcę procedury nie stanowi działania bezprawnego.

Powyższe rozważania czynione są jednak wyłącznie na marginesie, na potrzeby uzasadnienia postanowienia z dnia 22 grudnia 2014r. w przedmiocie oddalenia wniosku pozwanej o dopozwanie Skarbu Państwa reprezentowanego przez

Prokuratę Prokuratury Rejonowej w Radziejowie, wydanego na podstawie art. 194 par. 1 k.p.c., celem wykazania braku przesłanek wezwania do udziału w sprawie o których mowa w powołanym przepisie, bowiem w rozpoznawanej sprawie, jako strona pozwana Skarb Państwa nie występuje.

Reasumując powództwo, z braku przesłanek warunkujących odpowiedzialność pozwanej D. M., podlegało oddaleniu.